

Forslag til kommuneplan 2021 for Blåvand

Vi vil gerne anerkende, at man i Varde Kommune har valgt at inddrage FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling og visionen "Vi i Naturen" som pejlemærker for Kommuneplan2021.

Det er specielt verdensmålene 11,12 og 15, der kan udvikles i relation til Blåvand.

Verdensmål 11 handler om bæredygtige byer og lokalsamfund, og omhandler bl.a. skabelsen af grønne offentlige rum og forbedring af byplanlægning så der skabes større deltagelse og inddragelse. Delmålene tilsiger bl.a., at byudvikling skal gøres mere inkluderende og bæredygtig, og at indsatsen for at bevare natur- og kulturarven skal styrkes.

Verdensmål 12 handler om forsvarligt forbrug og produktion. Her hedder det i delmålene bl.a., at der skal tages værktøjer i brug, som kan vise, hvordan bæredygtig udvikling indvirker på bæredygtig turisme, som bl.a. skaber arbejdspladser og fremmer lokal kultur.

Verdensmål 15 handler om livet på land. Her hedder det bl.a., at hurtig handling er nødvendigt, hvis vi skal begrænse tabet af naturlige levesteder og biodiversitet og beskytte og forhindre udryddelsen af truede arter.

Visionen "**Vi i Naturen**" opfordrer til, at både borgere, virksomheder og turister skal opleve naturen som ramme for det gode liv, forretningsudvikling og gode ferieoplevelser.

Og hvad har de så med Kommuneplan 2021 for Blåvand at gøre?

Egentlig temmelig meget. Udviklingen i Blåvand er som bekendt de senere år kendetegnet ved en kæmpevækst i turismen. Det kan være godt for økonomien, men knap så godt for bæredygtig udvikling. Derfor er det som nævnt glædeligt, at Varde Kommune vil indtænke bæredygtigheden i sin planlægning.

En fortsat hovedløs vækst i Blåvand vil på længere sigt nedslide naturen- Der er allerede nu løftede pegefingre fra dem, der via deres arbejde har problemstillingen tæt inde på livet. Især i området omkring Fyret er det galt, men også mange andre steder. Vi vil derfor opfordre til, at man i planlægningen tager højde for, at nye arealudlæggelser ikke medfører endnu flere turister med øget nedslidning til følge.

Naturen er jo netop Blåvands store aktiv. Det gælder især stranden, men også naturen i sommerhusområderne. Dyre- og plantelivet er noget af det, der adskiller Blåvand fra mange andre feriedestinationer. Det er ikke mange andre steder, at man kan opleve krondyr i nærområdet eller støde på krybdyr som hugorme og markfirben på vandreturen. Blåvand er også en meget besøgt fuglelokalitet, da mange fugletræk ligger vejen forbi Blåvand, hvor der findes læ og føde bag Blåvandshuk.

Visionen "Vi i Naturen" lægger op til, at netop naturen fortsat skal danne ramme for både rekreativ og økonomisk udvikling. Bæredygtighedsmålene taler om at bevare biodiversiteten og om at beskytte de naturlige levesteder. De handler også om, at skabe grønne offentlige rum. Det sidste er ikke nødvendigt at skabe, da der allerede findes steder i den bynære zone, som repræsenterer netop både levested for dyr, biodiversitet og som benyttes til rekreative formål for både borgere og gæster i Blåvand. Stedet er TDC-grunden.

Af denne årsag – og flere til, **foreslår vi, at den sydlige del af TDC-grunden, som er udlagt som by/centerområde udtages af kommuneplanen og overgår til landzone, som det oprindeligt var.** De planer, der var tidligere har været fremme om bl.a. at omdanne området til feriecenter støder mod både verdensmål, visioner og almindelig sund fornuft.

Når TDC-grunden overhovedet har status af byzone skyldes det, at der tidligere har været opsat master til brug for Blåvand Radio. Disse er nu fjernet. **Området er kendetegnet ved, at det ikke er blevet opdyrket eller bebygget inden for de sidste 100-200 år. Det gør det til et i særklasse interessant område både naturmæssigt og historisk.** Vi vil nedenfor kort beskrive hvordan.

Naturen:

- Områder indeholder områder med hedelyng, blåbær/mosebølle, pil, revling, store moseområder.

- Området rummer en stor bestand af hugorme, firben, stålorme, harer, ræv, rådyr og sågar kronstyr, dådyr og grævling forekommer. Desuden brud og ilder og spændende og sjældne insekter og sommerfugle. (f.eks. dødningshoved, blå og rødt ordensbånd, snerresværmer)
- De almindelige fugle findes, men området er også en lokalitet med en helt usædvanlig høj frekvens af sjældne fugle og sommerfugle.
- Hvis området udnyttes til bebyggelse vil det fordrø dræning og jordarbejder, som vil ødelægge dyre- og plantelivet og stedets attraktionsværdi.

Historien:

- Den sydlige del af TDC-grunden (se kort ovenfor. Parabolområdet er jo netop bebygget og indeholder derfor ikke de samme historiske levninger) udgør den sidste ubebyggede rest af Blåvands ældste agerbrug. Der ligger i området 20 højryggede agre, som er blevet pløjet siden middelalderen og frem til midten af 1800-tallet. Dyrkningen blev opgivet pga. sandflugt, udtørring og saltpåvirkning fra havet. Agrene vidner om, at man som hedebonde opdyrkede selv de dårligste jorde, og at naturen var en meget stærk modspiller for datidens bønder – meget stærkere her end i resten af Dk.
- På Tdc-grunden findes også rester af fårefolde, hvilket fortæller om fårehold og afgræsning. Der ligger også en tidligere tørvemose på den nederste del af TDC-grunden, hvilket fortæller historien om, at man har udnyttet alle tilstedeværende ressourcer.
- TDC-grunden danner med andre ord en meget vigtig brik til forståelsen af den tidlige agerdyrkning og de hårde livsvilkår for bønderne i Blåvand.
- Hvis TDC-grunden bebygges, vil den historiske fortælleverdi for altid forsvinde. De højryggede agre er de eneste, der er tilbage på antageligt hele Vestkysten.
- Ud over selve TDC-grunden rummer Blåvand Radio med de tilhørende funktionærboliger også en vigtig fortælling om Blåvands historie. Radiostationen blev opført for at hjælpe søfolkene på havet. Stationen opfangede nødsignaler og koordinerede redningsaktioner – senere varetog Blåvand Radio også kontaktformidlingen mellem søfolkene og deres familie på land. Radiostationen var med andre livsnerven til havet.
- Funktionærboligerne vidner om en periode i historien, hvor 'udefra' kommende gjorde deres indtog i Blåvand. Husene ligger i al væsentlighed, som da de blev opført i 1936-37, og er stort set eneste uspolerede element i det bynære område. De seneste renoveringer har taget hensyn til husenes oprindelige udtryk.

Tilbage til verdensmålene

Verdensmål 11 handler om at **styrke og bevare natur- og kulturarven**. Det falder også godt i tråd med de udmeldinger, der tidligere er kommet fra Varde Kommune, og som også optræder i 2021-oplægget: "Her mødes natur og kultur i et unikt samspil, der er attraktivt at besøge og bo i hele året rundt".

Det vil derfor give god mening at tage den sydligste del af TDC-området ud af kommuneplanen som by/centerområde.

Området rummer unikke historiske levninger – det udgør naturgrundlaget for et rigt og indimellem sjældent dyreliv. Sidst men ikke mindst har området stor rekreativ værdi for fastboende og gæster i Blåvand.

I samklang med Blåvand Radio vil hele området have en meget stor historisk fortælleleværdi. Det vil være muligt ved selvsyn at opleve de historiske levn. På den anden side af Fyrvej ligger den gamle redningsstation og Strandfogedgården. Begge er udpegede som kulturmiljøer. **Vi vil foreslå, at også den sydlige del af TDC-grunden og Radiostationen med de tilhørende funktionærboliger udpeges som bevaringsværdigt kulturmiljø.**

Rent formidlingsmæssigt indeholder netop dette hjørne af Blåvand endnu uspolerede levn af stedets tidligere historie. Man kunne forestille sig, at der blev brugt til den lokalhistoriske fortælling om Blåvand, hvor det vil være muligt ved selvsyn at kunne besigtige de endnu synlige elementer af en svunden tid. Dette aspekt er meget vigtigt for oplevelsesværdien, og vil kunne supplere Tirpitz, der især vægter besættelsestiden. I en turismemæssig sammenhæng er netop autenticitet og lokal forankring vigtige parametre for valg af feriedestination. Det samme er bæredygtighed. At lade et område henligge 'som det var' uden overudnyttelse, er både klogt og hensynsfuldt overfor oplevelsesaspektet hos de kommende generationer og for opretholdelsen af dyrelivet og biodiversiteten i området. Det vil være at udleve bæredygtig turisme (verdensmål 12)

Det vil være udtryk for en visionær, økonomisk og bæredygtig tankegang, at man ikke overudnytter Blåvand. Man risikerer, at overudnyttelsen bevirker, at turisterne vender Blåvand ryggen, da den natur og det dyreliv, mange kommer efter, vil være forsvundet.

Blåvand er som tidligere nævnt blevet fortættet både bygnings- og turistmæssigt. Trængslen presser bymidten, klitterne og dyrelivet på stranden og i naturen meget voldsomt. Det vil derfor give mening at lade det sidste ubebyggede bynære område henligge som et åndehul til gavn for både mennesker og dyr.

Et helt andet aspekt ved Kommuneplan2021-oplægget, som vi gerne vil opponere imod, er muligheden for **anlæggelsen af 'Danmarks største strandlegeplads'**.

Vi er opmærksomme på, at der allerede ligger en lokalplan, hvori det indgår sammen med det Blå Plateau, og derfor ikke umiddelbart kan ændres. Men vi synes, at det hører til i forlængelse af tankerne og strategien omkring TDC-området.

Hvis kommunen ønsker at efterkomme egne visioner om at "exponere naturen og tilgodese naturen på dens egne præmisser" kan det næppe komme på tale

at foreslå at bygge en legeplads, og endda Nordens største, på et strandområde i Blåvand. Det er så langt fra bæredygtighed, som det næsten kan blive.

Derudover kan tilføjes, at børns leg og læring nok i højere grad udfordres og stimuleres af en uspoleret strand med dens naturlige elementer fremfor elementer af beton m.m. og dermed vanlige bylivs aktiviteter.

Det hænger ikke sammen med verdensmålene og 'Vi i Naturen' visionen. Stranden er som bekendt en del af Nationalpark Vadehavet og tillige udpeget som UNESCO verdensnaturarv, så budskabet burde være tydeligt: Lad stranden beholde sin naturlige værdi nu og i fremtiden.

Afslutning

Vi har i Blåvand grundejerforening som formuleret vision, "at områdets autenticitet og identitet bevares, og at der værnes om de rester af Blåvands historie, der er tilbage. Det betyder, at nye tiltag ikke skal spolere de tilbageværende kultur- og naturhistoriske værdier". Det virker som om vores vision falder godt i tråd med Varde Kommunes visioner og bæredygtighedsmålene, som beskrevet ovenfor.

Derfor vil vi opfordre til, at man i den kommende kommuneplan sætter handling bag ordene. Dette i form af, at man udtager den sydlige del af TDC-grunden som by/centerområde og lader området ligge til rekreativt og oplevelsesmæssigt åndehul i en efterhånden fortættet bykerne. Og at man udpeger området omkring Blåvand Radio som bevaringsværdigt kulturmiljø, der i sammenhæng med Redningsstationen og Strandfogedgården kan give den besøgende en oplevelse af Blåvands tidlige lokalhistorie. Endelig vil vi appellere til, at den påtænkte strandlegeplads forhindres, så naturen får den plads, den tilkommer.

Med venlig hilsen
Blåvand Grundejerforening
Susanna Søndermark Jensen
Formand